

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4380/2568

พนักงานอัยการคดีศาลแขวงสุรินทร์โจทก์ นางสาว พ.โจทก์ร่วม นาง ป. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 43, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4, ป.วิ.อ. มาตรา 44/1, ป.วิ.พ. มาตรา 272, ป.วิ.พ. มาตรา 273, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 358, ป.อ. มาตรา 56, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 22

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามเฉพาะในความผิดข้อหา ร่วมกันทำให้เสียทรัพย์และมีได้มีคำขอท้ายฟ้องให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่โจทก์ร่วม เพราะความผิดข้อหา ร่วมกันทำให้เสียทรัพย์มิใช่ความผิดที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา 43 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 ในอันที่โจทก์จะเรียกให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่โจทก์ร่วม ทั้งโจทก์ร่วมไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 และไม่มีกฎหมายใดบัญญัติให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นนั้นโดยพลการ ส่วนการออกคำบังคับนั้นต้องเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งต้องมีการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล จึงจะออกคำบังคับแก่ลูกหนี้ปฏิบัติตามคำพิพากษา โดยกำหนดวิธีปฏิบัติ ระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา 272, 273 แต่

คำพิพากษา

คดีนี้ศาลไม่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์หรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ไม่มีสิทธิบังคับคดีในคดีนี้คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 358 ระหว่างพิจารณาผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต จำเลยที่ 2 นำที่ดินโฉนดเลขที่ 5793 มาเป็นหลักประกันในการขอลดปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ 1 และที่ 2 ศาลชั้นต้นอนุญาต จำเลยทั้งสามให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้อง ให้รอกการกำหนดโทษจำเลยทั้งสามไว้มีกำหนดคนละ 2 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 โจทก์ร่วมอุทธรณ์ หลังจากศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ภาค 3 แล้ว เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2565 โจทก์ร่วมยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้น 2 ฉบับ คำร้องฉบับแรกโจทก์ร่วมอ้างว่า ที่ดินโฉนดเลขที่ 5793 เป็นของโจทก์ร่วม ขอให้เพิกถอนการใช้ที่ดินดังกล่าวเป็นหลักประกันในการขอลดปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ 1 และที่ 2 คำร้องฉบับที่สองโจทก์ร่วมอ้างว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดซ้ำ ขอให้กำหนดโทษที่รอกการกำหนดโทษไว้ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ส่งคำร้อง ดังกล่าวของโจทก์ร่วมไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค 3 เพื่อพิจารณาสั่ง ศาลอุทธรณ์ภาค 3 มีคำสั่งให้ส่งคำร้องฉบับแรกของโจทก์ร่วมคืนไปยังศาลชั้นต้นเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป และมีคำพิพากษายกอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมที่ขอให้ลงโทษจำคุกและปรับจำเลยทั้งสามเพราะเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 22 เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2565 ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งคำร้องฉบับ

แรกของโจทก์ร่วมว่า โจทก์ร่วมยื่นคำร้องภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว สัญญาประกันระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นจึงสิ้นสุดลง กรณีไม่จำเป็นต้องพิจารณาสิ่งเกี่ยวกับหลักประกันอีก ให้ยกคำร้อง โจทก์ร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน แต่ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งคำร้องฉบับที่สองของโจทก์ร่วม ต่อมาวันที่ 20 ธันวาคม 2565 ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งคำร้องฉบับที่สองของโจทก์ร่วมว่า เมื่อกรณียังไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสามเคยถูกพิพากษาว่ามีความผิดในคดีใด ขึ้นอีก ทั้งคดีตามที่โจทก์ร่วมกล่าวอ้างมาในคำร้องยังอยู่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และพฤติการณ์ที่โจทก์ร่วมอ้างตามคำร้องเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมาย ยังไม่มีเหตุที่จะกำหนดโทษจำคุกจำเลยทั้งสาม ให้ยกคำร้อง โจทก์ร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน โจทก์ร่วมฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืน ต่อมาวันที่ 22 เมษายน 2567 โจทก์ร่วมยื่นคำร้อง 2 ฉบับ คำร้องฉบับแรกโจทก์ร่วมอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า คดีถึงที่สุดแล้ว จึงไม่รับอุทธรณ์ คำร้องฉบับที่สองโจทก์ร่วมขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชดเชยค่าเสียหาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า กรณีไม่ปรากฏว่าศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยทั้งสามชำระเงินตามคำร้องแก่โจทก์ร่วมแล้วจำเลยทั้งสามไม่ชำระ ให้ยกคำร้อง โจทก์ร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน โจทก์ร่วมฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ร่วมว่า ที่ศาลล่างทั้งสองไม่ได้มีคำพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน และไม่ออกคำสั่งบังคับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระค่าเสียหายดังกล่าวแก่โจทก์ร่วม ชอบหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามเฉพาะในความผิดข้อหาร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ และมีได้มีคำขอท้ายฟ้องให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่โจทก์ร่วม เพราะความผิดข้อหาร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ มีฐานความผิดที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 ในอันที่โจทก์จะเรียกให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่โจทก์ร่วม ทั้งโจทก์ร่วมมิได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 และไม่มีบทกฎหมายใดบัญญัติให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นนั้นโดยพลการดังที่โจทก์ร่วมกล่าวอ้าง ส่วนการออกคำสั่งบังคับนั้น ต้องเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งต้องมีการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ศาลจึงออกคำสั่งบังคับซึ่งคือคำสั่งแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ปฏิบัติตามคำพิพากษา โดยกำหนดวิธีปฏิบัติ ระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 272, 273 แต่คดีนี้ศาลมิได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินหรือชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ไม่มีสิทธิบังคับคดีในคดีนี้ได้ และหากการกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นเหตุให้โจทก์ร่วมได้รับความเสียหายอย่างไร ก็ชอบที่จะต้องไปว่ากล่าวกันเป็นคดีต่างหาก จะใช้สิทธิขอบังคับในคดีนี้ไม่ได้ เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ที่ศาลล่างทั้งสองไม่ได้มีคำพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินและไม่ออกคำสั่งบังคับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระค่าเสียหายดังกล่าวแก่โจทก์ร่วมนั้น ชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ร่วมในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

วิทยา พรหมประสิทธิ์ · บุญศรีรัตน์ ศิริชัย · ศุภลักษณ์ เขียวรัตน์

